

کارنامهٔ متون ادبی دورهٔ عراقی
نشریهٔ مطالعات زبان و ادبیات فارسی

این نشریه با مجوز شمارهٔ ۷۷۶۳۱ تاریخ ۱۳۹۵/۲/۲۸ منتشر می‌شود.
این نشریه در پایگاه‌های زیر نمایه می‌شود:

■

سال اول، شمارهٔ ۱، بهار ۱۳۹۹ هـ ش

کارنامه متون ادبی دوره عراقی

نشریه مطالعات زبان و ادبیات فارسی

سال اول، شماره ۱، بهار ۱۳۹۹ هـ ش / ۲۰۲۰ م

صاحب امتیاز: دانشگاه رازی

مدیر مسئول: وحید مبارک

سردبیر: علی محمد مؤذنی

مدیر اجرایی: داریوش قبادی

مشاوران علمی این شماره

استاد: محمد بهنام فر، سید احمد پارسا، وحید سبزیان پور، تیمور مال میر، علیرضا مظفری

دانشیار: محمد مراد ایرانی، بهادر باقری، خلیل بیگ زاده، غلامرضا سالمیان، فاطمه کلاهیچیان

استادیار: رضا برزویی، نجم الدین جباری، محبوبه خراسانی، زهرا جمشیدی، مریم سلحشور، امیرعباس

عزیزی فر، وحید مبارک، مجید منصوری، احمد رضا نظری چروده

سید محمد آرتا، خلیل کهریزی

ویراستار: خلیل کهریزی

صفحه پرداز: هدی رضایی

ویراستار انگلیسی: مریم نویدی

چاپ: دانشگاه رازی

نشانی مجله: کرمانشاه، باغ ابریشم، دانشگاه رازی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دفتر نشریات دانشکده

ادبیات

تلفن تماس: ۰۹۱۸۴۸۱۴۱۳۰ - ۰۸۳۳۴۲۸۳۹۰۶

تارنما: <https://motounadabi.razi.ac.ir/>

رایانامه: motounadabi@razi.ac.ir

Info Address: info@karnameadabeparsi.ir

اعضای هیئت تحریریه

استاد

محمد بهنام‌فر	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه بیرجند
سید احمد پارسا	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه کردستان
اسماعیل تاج‌بخش	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه علامه طباطبایی
علی حیدری	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه لرستان
اصغر دادبه	استاد فلسفه و حکمت اسلامی، دانشگاه علامه طباطبایی
محسن ذوالفقاری	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه اراک
وحید سبزیان‌پور	استاد زبان و ادبیات عربی، دانشگاه رازی
عبدالرضا سیف	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه تهران
تیمور مالمیر	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه کردستان
علیرضا مظری	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه ارومیه
علیرضا نبی‌لو	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه قم
محمد رضا نجاریان	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه یزد

دانشیار

محمد مراد ایرانی	دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه رازی، کرمانشاه
بهادر باقری	دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه خوارزمی
خلیل بیگ‌زاده	دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه رازی، کرمانشاه
سوسن جبری	دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه رازی، کرمانشاه
غلامرضا سالمیان	دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه رازی، کرمانشاه
قاسم صحرائی	دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه لرستان
فاطمه کلاهیچیان	دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه رازی، کرمانشاه
امید مجد	دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه تهران

اعضای هیئت تحریریه بین‌المللی

علی تمیزال	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه سلجوق-قونیه-ترکیه
مصباح‌الدین نذری قل محمودزاده	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه ملی تاجیکستان

شیوه‌نامه نگارش مقاله‌ها

۱. ویژگی‌های کلی مقاله

مقاله باید نتیجه تحقیقات نویسنده (نویسندگان) باشد. مقاله نباید در نشریه دیگری منتشر شده باشد و تا اتمام داوری نیز نباید به مجله دیگری فرستاده شود. چاپ مقاله، منوط به تأیید نهایی هیئت تحریریه است. پذیرش مقاله برای چاپ، پس از تأیید هیئت داوران، به آگاهی نویسنده خواهد رسید. مسئولیت مطالب و محتوای مقاله بر عهده نویسنده است. ویراستار مجله در ویرایش ادبی و فنی مقاله بدون تغییر محتوای آن آزاد است. حجم مقاله به هیچ وجه نباید بیش از بیست صفحه (تا ۷۵۰۰ واژه) شود. نام کامل نویسنده، مرتبه علمی، دانشگاه محل تدریس یا تحصیل، رشته تحصیلی، رایانامه، شماره تلفن نویسنده در صفحه جداگانه‌ای ضمیمه شود. مقاله‌های ارسال شده، بازگردانده نخواهد شد.

ارسال مقاله تنها از طریق سامانه مجله کارنامه متون ادبی دوره عراقی دانشگاه رازی به نشانی <https://motounadabi.razi.ac.ir/> امکان پذیر است (برای این کار ابتدا باید از طریق گزینه «ورود به سامانه» در سامانه ثبت نام کنید).

۲. اجزای مقاله

عنوان: نام کلی مقاله که گویا و بیانگر محتوای مقاله باشد. مشخصات نویسنده: شامل نام و نام خانوادگی نویسنده، مرتبه علمی، رشته تحصیلی، دانشگاه محل تدریس یا تحصیل. **چکیده:** شرح جامعی از مقاله با واژه‌های محدود (بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ واژه) شامل تصویری کلی از بیان مسئله، هدف، روش تحقیق و یافته‌ها. **واژه‌های کلیدی:** شامل پنج تا هفت واژه تخصصی که حتماً در متن چکیده آمده باشند و اهمیت آنها در مقاله بیش از سایر واژه‌ها باشد.

مقدمه: شامل بیان مسئله، هدف و ذکر پیشینه، پرسش‌ها و فرضیه‌های پژوهشی و... مقاله (به اجمال).

پیکره اصلی: شامل متن اصلی مقاله، مبانی نظری، بحث و تحلیل، تقسیم‌بندی‌های محتوایی.

نتیجه: شامل نتایج منطقی و مفید برآمده از پژوهش که نویسنده طی مقاله به آن دست یافته است.

پی‌نوشت: در صورت وجود توضیحات ضروری پس از نتیجه می‌آید.

منابع: فهرست نویسی ارجاعات مقاله بر مبنای شیوه‌نامه مجله.

چکیده انگلیسی: ترجمه درست چکیده فارسی با قلم Times New Roman با اندازه ۱۱ (۲۰۰ تا ۲۵۰ واژه).

۳. شیوه تنظیم متن

مقاله باید بر صفحه A4، به قلم (فونت) ب.نازنین (B ZAR) و اندازه ۱۳ با فاصله سطر ۱ در محیط واژه‌پرداز ۲۰۰۳

(word 2003) نوشته شده باشد.

چکیده، واژه‌های کلیدی، منابع، ارجاعات داخل پرانتز، شعرها و هر مطلبی که درون پرانتز و جدول بیاید، باید با اندازه ۱۱ نوشته شود.

ابتدای هر بند، با نیم سانتی‌متر تورفتگی شروع شود؛ البته سطر نخست زیر هر عنوان، نباید تورفتگی داشته باشد. نقل قول‌های مستقیم مستقل از متن با هر تعداد خط که باشد، جدا از متن اصلی و با یک سانتی‌متر تورفتگی از هر طرف و با همان قلم، ولی با اندازه ۱۱ نوشته شود. این گونه نقل قول‌ها که به صورت جدا نوشته می‌شود، در گیومه قرار نمی‌گیرند. بخش‌های مقاله با بخش ۱ که به مقدمه اختصاص دارد، شروع می‌شود. عنوان هر بخش اصلی و زیربخش‌ها باید با یک سطر سفید از یکدیگر جدا و سیاه (بولد) نوشته شوند.

زیربخش‌های هر مقاله نباید از سه لایه تجاوز کند؛ مثال: ۳-۱-۴. که بیانگر زیر بخشی از بخش سوم مقاله است. به جز اسامی خاص و نام اصول دستور زبان، سایر پی‌نوشت‌های لاتین با حرف کوچک آغاز شود. شماره پی‌نوشت‌ها از آغاز تا پایان مقاله باید دنباله‌دار باشد و از افراط در دادن پی‌نوشت اجتناب شود. در صورت استفاده از اختصارات ناآشنا، فهرست آنها قبل از نخستین کاربرد، در پی‌نوشت ذکر شود. چنانچه نویسنده یا نویسندگان در تهیه مقاله از منابع مالی سازمان یا نهادهای خاصی استفاده کرده‌اند، در پی‌نوشت به این مطلب اشاره شود.

در تهیه نمودارهای درختی و امثال آن از ابزارهای Draw، Table و Equation در محیط Word استفاده شود تا تنظیم آنها در نسخه نهایی مشکلی به وجود نیارد.

کلیه مثال‌ها، نمودارها و تصاویر باید دارای شماره پیاپی باشد.

در واج‌نویسی داده‌های مربوط به زبان یا گویشی ناآشنا، از قلم نسخه Doulus Sil IPA استفاده شود.

اشعار باید درون جدول تنظیم شود؛ بدین ترتیب که با استفاده از ابزار table در محیط word، جدولی با سه ستون ایجاد می‌کنید و مصراع اول را درون ستون اول و مصراع دوم را درون ستون سوم قرار می‌دهید. ستون دوم (وسط) نیز برای فاصله بین دو مصراع در نظر گرفته می‌شود. سپس نشانگر را در انتهای هر مصراع قرار می‌دهید و هم‌زمان کلیدهای shift و enter را می‌زنید تا مصراع کشیده شود؛ بدین صورت انتهای همه مصراع‌ها در یک راستا قرار می‌گیرند.

همان‌طور که گفته شد پاورقی‌های هر صفحه باید طی شماره‌های پشت سرهم در پی‌نوشت مقاله و بعد از نتیجه قرار گیرند. در ضمن تأکید می‌شود برای شماره پی‌نوشت‌ها از ابزار references استفاده نکنید، بلکه به صورت دستی شماره موردنظر را تایپ کنید و با ابزار superscript (توان) که به شکل ایکس به توان ۲ در برگه home واژه پرداز وجود دارد، عدد تایپ شده را کوچک کنید و در گوشه بالای متن قرار دهید؛ به طوری که درست مانند شماره ارجاع با استفاده از ابزار رفرنس می‌شود.

۴. شیوه ارجاع به منابع

۴-۱. ارجاع داخل متن

نام خانوادگی مؤلف یا نام معروف، تاریخ نشر اثر: جلد/صفحه یا صفحات. نیازی به نوشتن «ص» برای شماره صفحات نیست. همچنین اعداد از راست به چپ نوشته شوند؛ مثال: (همایی، ۱۳۸۵: ۱/۱۵-۲۰)

اگر در متن به چند اثر از یک نویسنده ارجاع داده شود، هر کدام از آن آثار بر مبنای تفاوت تاریخ نشر تفکیک می‌شود و در منابع پایانی، با نام اثر مشخص خواهد شد.

در صورتی که به دو اثر چاپ شده از یک مؤلف در یک سال ارجاع داده شود، با نوشتن «الف» و «ب» در کنار سال چاپ، آنها را از هم متمایز کنید؛ یعنی بعد از نام خانوادگی مؤلف، سال چاپ به همراه «الف» یا «ب» نوشته شود؛ برای مثال (نظامی، ۱۳۸۹الف: ۲۶)

چنانچه در متن به نام مؤلفی اشاره و مطلبی از وی نقل شود، در ارجاع آن در پایان نقل قول، تنها به سال و صفحه مورد نظر اشاره و از تکرار نام نویسنده خودداری می شود؛ مثل (۱۳۵۱: ۱۲۵) و در صورتی که صفحه خاصی مدنظر نباشد، تنها سال درون پرانتز قرار می گیرد.

۲-۴. ارجاع پایانی (منابع)

۱-۲-۴. ارجاع به کتاب

نام خانوادگی مؤلف یا نام معروف، نام مؤلف، تاریخ نشر اثر (درون پرانتز با یک فاصله بعد از نام نویسنده)، نام کتاب، نام و نام خانوادگی مصحح یا مترجم (به جای استفاده از تعابیری چون تصحیح، تعلیق، به کوشش، به تحقیق، با مقدمه و...، صرفاً از واژه «چاپ» استفاده شود)، جلد، نوبت چاپ، محل نشر، نام ناشر (بدون ذکر واژه «انتشارات»)، نام کتاب کج (ایرانیکی) نوشته می شود؛ بنابراین، از سیاه کردن (بولد) یا قراردادن آن در گیومه پرهیز کنید.

۲-۲-۴. ارجاع به مقاله

نام خانوادگی مؤلف، نام مؤلف، تاریخ نشر اثر (درون پرانتز با یک فاصله بعد از نام نویسنده)، عنوان اصلی مقاله (داخل گیومه)، نام و نام خانوادگی مصحح یا مترجم (به جای استفاده از تعابیری چون تصحیح، تعلیق، به کوشش، به تحقیق، با مقدمه و...، صرفاً از واژه «چاپ» استفاده شود)، عنوان اصلی دانشنامه یا فصلنامه و مجله (ایرانیکی و بدون ذکر واژه مجله و...)، دوره یا سال انتشار، شماره (ش)، صفحاتی که مقاله در آن آمده است (ص).
عنوان مقاله تنها در گیومه قرار می گیرد و کج یا سیاه نمی شود.

۳-۲-۴. ارجاع به پایان نامه

نام خانوادگی مؤلف، نام مؤلف، سال دفاع (درون پرانتز با یک فاصله بعد از نام نویسنده)، عنوان رساله، مقطع دفاع شده، نام و نام خانوادگی استاد راهنما، نام دانشگاه و دانشکده محل تحصیل دانشجو.
نام رساله دکتری کج (ایرانیکی) نوشته می شود و عنوان پایان نامه کارشناسی ارشد تنها در گیومه قرار می گیرد و کج یا سیاه نمی شود.

۴-۲-۴. ارجاع به نسخه خطی و اسناد

نام مشهور مؤلف، نام مؤلف، نام کتاب یا رساله خطی یا نسخه عکسی، شماره نسخه، محل نگهداری.
در ارجاع به اسناد تاریخی، عنوان سند، شماره طبقه بندی و دسترسی، نام آرشیو و برای میکروفیلم ها افزون بر مشخصات کتاب، ذکر شماره میکروفیلم و محل نگهداری، ضروری است.

۵-۲-۴. ارجاع به وبگاه های اینترنتی

نام خانوادگی مؤلف، نام مؤلف، تاریخ درج مطلب در وبگاه (درون پرانتز با یک فاصله بعد از نام نویسنده)، عنوان مقاله یا اثر (داخل گیومه)، نشانی الکترونیکی وبگاه.
ارجاع به چنین مطالبی در حد ضرورت و زمانی است که منابع مکتوب از آن موضوع موجود نباشد.

۵. سایر نکات

تعداد نویسندگان مقاله نباید بیشتر از سه نفر باشد.

تلفظ اسامی لاتین و نام‌های دشوار، در متن مقاله با حروف لاتین در مقابل آنها و داخل پرانتز ذکر می‌شود. هر توضیح اضافی دیگری غیر از ارجاع، در پی نوشت می‌آید. در بخش منابع در صورتی که نام مؤلف معلوم نباشد، نام اثر جایگزین آن می‌شود. در فهرست منابع ابتدا منابع فارسی و عربی، در یک بخش می‌آید و سپس منابع انگلیسی، فرانسوی و... در بخشی جداگانه ذکر می‌شود. در فهرست منابع، فهرست مقالات از فهرست کتاب-ها نباید جدا نوشته شود. در فهرست منابع در صورتی که مشخصات منبعی بیش از یک سطر شد، برای سطر دوم نیم سانتی متر تورفتگی ایجاد شود.

از شماره گذاری یا قراردادن خط تیره در آغاز مدخل‌های فهرست منابع پرهیز شود. در نقل منابع از زبان-های مختلف، برای بزرگ نوشتن حروف اول، از قواعد همان زبان پیروی شود؛ به این معنا که مثلاً در زبان فرانسه جز اسامی خاص، باقی اسامی با حروف کوچک شروع می‌شوند، درحالی که در زبان آلمانی، اسم دستوری با حروف بزرگ نوشته می‌شود و باقی کلمات با حروف کوچک و... مشخصات همه نویسندگان باید در فرم سامانه درج شود. به علاوه به صورت کامل تر باید به شرح زیر در یک صفحه وُرد جداگانه در سامانه بارگذاری شود:

سمت: اگر عضو هیئت علمی است لازم است مرتبه وی شامل استادیار، دانشیار یا استاد و نیز گروه درسی و دانشگاه محل تدریس مشخص شود، در غیر این صورت از عنوان «دانشجو» یا «دانش آموخته» با ذکر رشته و دانشگاه محل تحصیل استفاده شود.

تلفن: حتما شماره همراه نویسنده پیگیر مقاله قید شود.

رایانامه دانشگاهی نویسنده مسئول قید شود.

نشانی پستی همه نویسندگان به صورت مجزا و دقیق درج شود.

۶. نحوه تنظیم ارجاعات در منابع پایانی مقاله

۶-۱. نحوه تنظیم ارجاعات به کتاب در کتابنامه:

نام خانوادگی (شهرت)، نام، سال انتشار، نام کتاب **Bold**، ترجمه یا تصحیح: نام مترجم و مصحح، نوبت چاپ، شهر محل نشر: ناشر.

۶-۲. نحوه تنظیم ارجاعات به مجله در کتابنامه:

نام خانوادگی نویسنده (شهرت)، نام نویسنده، سال انتشار، «عنوان»، نام نشریه **Bold**، سال و شماره نشریه: شماره صفحات.

۶-۳. سایت‌های اینترنتی:

نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده (آخرین تاریخ و زمان)، «عنوان موضوع داخل گیومه» نام و نشانی اینترنتی.

درخواست اشتراک
فصلنامه کارنامه متون ادبی دوره عراقی
نشریه مطالعات زبان و ادبیات فارسی

* از متقاضیان دریافت مجله درخواست می شود که فرم مربوط به اشتراک را تکمیل نموده و همراه با اصل فیش بانکی به دفتر فصلنامه کارنامه متون ادبی دوره عراقی ارسال نمایند.

قیمت هر شماره:

حق اشتراک:

هزینه پستی:

فرم اشتراک

مشخصات متقاضی

نام خانوادگی: ..... نام: .....

کد ملی: ..... میزان تحصیلات: .....

شغل: .....

نشانی دقیق پستی: .....

کد پستی: ..... تلفن: .....

به پیوست رسید بانکی به شماره ..... به مبلغ ..... ریال بابت اشتراک

سال ..... شماره ..... تا ..... با خرید تک شماره (های)

ارسال می گردد.

تاریخ و امضاء

نشانی: کرمانشاه باغ ابریشم، دانشگاه رازی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی

تلفن: ۰۸۳۳۴۲۸۳۹۰۶-۰۹۱۸۴۸۱۴۱۳۰

رایانامه: motounadabi@razi.ac.ir

تارنما: /https://motounadabi.razi.ac.ir

سخن سردییر

ذیل سخن سردییر

خداوند را سپاسگزاریم که توان و زمان لازم را به ما عطا کرد که بتوانیم «۵» شماره از مجله «کارنامه ادب پارسی» را به پایان برسانیم و سپس به همت مسئولین محترم دانشگاه رازی آن را در سیمایی به نام «کارنامه متون ادبی دوره عراقی» از نو آغاز کنیم. بر خود می‌دانیم که از کوشش‌های یاران و بزرگوارانی چون استاد دکتر میرجلال‌الدین کزازی، استاد دکتر قهرمان شیری و استاد دکتر وحید سبزیان‌پور که در آغاز و به ثمر رسیدن تمام این شماره‌ها یاریگر ما بودند، صمیمانه سپاسگزاری کنیم و سلامتی آنها را از درگاه خداوند متعال بخواهیم.

بهار ۹۹ بهار شکفتن «کارنامه متون ادبی دوره عراقی» است. کارگزاران این مجموعه بر دشواری کار خود واقف‌اند و از خداوند توفیق‌ادب و خدمت‌صالح را می‌طلبند تا کار علمی - تخصصی شروع کرده‌شان را به سوی سرمنزل مقصود پیش ببرند و بتوانند شاخه پژوهش‌های ادبی فارسی را پربارتر کنند.

در این راه مسئولین محترم دانشگاه رازی، به خصوص معاون محترم پژوهشی و مدیر پژوهش و کارمندان حوزه پژوهش، زحمات زیادی را متحمل شدند. از همگی آنها سپاسگزاریم.

وحید مبارک

مدیر مسئول

فهرست

- ۱ ..... روابط غیر کلامی در غزلیات شمس
الهیار افراخته، فاطمه مدرسی
- خوانش فارسی از فقه اسلامی در دوره عراقی متن پژوهی نسخه خطی کتاب ترغیب الصلوة در باب فقه و احکام
نماز (قرن هفتم هجری قمری) ۲۱
زهیر طیب، علی محمد مؤذنی
- ۴۷ ..... تحلیل کارکردهای زبان بدن در مثنوی جمشید و خورشید
ماندانا علیمی، سارا جاوید مظفری
- ۶۵ ..... شاهنامه در دیوان همام تبریزی
خلیل کهریزی
- ۷۷ ..... شالوده‌شکنی داستان زرگر و سیاح کلبله و دمنه
وحید مبارک، نسیم کریمی
- ۹۵ ..... بررسی رؤباواره در غزلیات حافظ با رویکرد اسطوره‌شناختی
مجید منصوری، حمید غلامی
- ۱۱۳ ..... بررسی سبک شخصی دو بخش اصلی و افزوده تذکرة الاولیای عطار براساس روش تحلیل آماری کیوسام
احمدرضا نظری چروده، شهریار مشکین دایم هشی
- ۱۳۳ ..... پاره‌ها و نکته‌ها
میرجلال‌الدین کزازی
- ۱۳۵ ..... یاد از پیاره و از تم هم
میرجلال‌الدین کزازی

